

Ocenjujemo Gledališče

Tena Stivičič: Kresnice

režija Nina Rajič Kranjac

Dobrih deset let staro besedilo *Kresnice* ene izmed mednarodno prepoznavnih avtoric z območja nekdanje Jugoslavije, Tene Števičič, je bilo v režijo zaupano Nini Rajič Kranjac, eni izmed vidnih gledaliških ustvarjalok. *Kresnice* kot besedilo predstavljajo štirinajst likov v različnih odnosih – nekdanja ljubimca, sedanja ljubimca, par sodelavk, uslužbenice na letališču in potnike, vsi se srečajo, ko zaradi snežnega meteža obstanejo na letališču. Letališča so sicer prostor odhodov in prihodov, kjer je upoštevanje družbenih norm prepuščeno posamezniku. Na letališču se vsi delamo, da smo boljši, kot smo v resnici. Bolj iskreni, bolj uspešni bolj sproščeni, bolj ambiciozni. Na letališču je tudi sprejemljivo piti kavo zvečer in alkohol zjutraj eksczesno zapravljati in jesti malico iz nahrbtnika, ker je tam vse res drago. Nasploh povezujejo letališča tudi s podajanjem v neznanu, nostalgijo in romantiko ponovnega srečanja (če se spomnimo na pester nabor romantičnih filmov, ki se dogajajo na letališčih). Vse te zamatke imajo tudi *Kresnice*, vsekakor pa klišeje in patetiko uprizoritve z lahkoto premostijo, česar o besedilu ne bi mogli trditi. Zgodba sama po sebi lahko deluje klišejsko, toda ustvarjalci uprizo-

ritve so s posegi v tekst ustvarili lucidno, kritično in duhovito predstavo. Znotraj uprizoritve so preizprašane številne teme – migracije, ksenofobija, izkoriščanje poceni delovne sile in predvsem odnos družbe do teh problemov. Kdaj in predvsem kako posredovati proti ksenofobiji? Je upoštevanje varnostnih predpisov res nujno, ne glede na okoliščine? Je življenje v Ameriki res boljše kot drugje? So delfini deležni pravičnega tretmaja?

V dobrih dveh urah se na velikem odru Mestnega gledališča ljubljanskega zvrsti paleta likov, ki prehajajo iz enega stanja v drugo ter nazaj, odvisno od tega, s kom so v odnosu. Skozi predstavo vodi gledalca pripovedovalec ali natak Felipe (Jernej Gašperin v svoji najboljši vlogi doslej), ki že na začetku napove potek dogodkov in jih pozneje sproti komentira. Veliko odrskega dogajanja je bilo dopisanega v tekst, zaradi česar material avtomatsko postane osebnejši in aktualnejši, saj je besedilo nastalo pred ekonomsko, okoljsko in begunsko krizo ter bi lahko hitro postalo samo sebi namen. Igralci delajo vsi za enega, drug na drugega so pozorni in se odzivajo, med njimi ni niti enega šibkega člana. Lena Hribar v vlogi Brende se dosledno umika iz prizora in vstopa vanj, tudi takrat, ko ni aktivno vključena v prizor. V svoji vlogi je precizna in duhovita, njena kreacija pa je večplastna. Omeniti velja še Saro Dirnbek, ki vlogo Olge odigra dovolj nežno, da vzbudi empatijo, in dovolj

vulgarno, da ni patetična, ves čas pa ohranja iskrenost. Seveda v vlogah Martina in Clare kot vedno navdušita Primož Pirnat in Jožica Avbelj.

Uprizoritev je polna rekvizitov, scenskih elementov in kostumskih sprememb, pa tudi potujitvenih efektov, ki nas neprestano opominjajo, da smo v teatru, s čimer se izogne moraliziranju in patetiki (kar bi se glede na zgodbo lahko kaj hitro zgodilo). To, kar gledamo na odru, ni resnično, je fikcija. Videonapisi pojasnjujejo dogajanje in predstavljajo, komentirajo, izpisujejo avtorje glasbene podlage. Lahko bi rekli, da je to prevod uprizoritve. Dogajanje na odru je mestoma podvojeno, mestoma negirano – odvisno od tega, kaj predstava v danem trenutku potrebuje. V vsakem primeru gre za nakazovanje, da ne gre slepo zaupati nikomur, sploh pa ne, če trditve izhajajo s pozicije moči. Režiserka Nina Rajič Kranjac se v svojem delu redno ukvarja s preizpraševanjem hierarhij, pozicij moči in osebnega angažmaja, toda vedno skozi kolektiv.

Fragmentarna dramaturgija (Petra Pogorevc) meče gledalca iz enega prizora v drugega, iz uprizoritvene situacije v nastajanje uprizoritve. Metagledališki postopki se dosledno pojavljajo v celotni uprizoritvi in jo združujejo ter ohranjajo kot koherentno celoto, ki naslovi bogat nabor še kako aktualnih in pomembnih tem za gledališče in družbo.

NIKA ŠVAB

Primož Pirnat in Jožica Avbelj vedno navdušita. FOTO PETER GIODANI